

Digital Library 2015 **Hotel Družba, Jasná pod Chopkom, Slovenská republika** **20. 4. 2015 – 23. 4. 2015**

Účastníci:

Martin Svoboda, ředitel NTK

Jan Pokorný, odbor 4

Anna Motejlková, referát 402

Štěpánka Žižková, referát 102

Petra Pejšová, oddělení 46

datum zpracování: duben 2015

1. Účel cesty

17. konferenci Digitálna knižnica spolupořádaly Slovenská chemická knižnica, Spolok akademických knižnic, Centrum vedecko-technických informácií SR a Fakulta humanitních vied Žilinské univerzity. Práce v organizačním výboru konference se účastní i pracovnice NTK, Petra Pejšová a Štěpánka Žižková. Jednáním jazykem konference je angličtina. Program konference je vyvěšen zde: <http://www.schk.sk/wordpress/digital-library/program-konferencie/>. Návštěva konference souvisí s plněním úkolu PHÚ E.1.

2. Časový průběh cesty

Konferenci zahájila v pondělí 20. 4. 2015 tzv. Networking diner, společná večeře, jejímž cílem bylo lepší propojení VIP účastníků konference a hlavních přednášejících. Konference skončila ve čtvrtek 23. 4. 2015 ve 13,00 hod.

3. Průběh navštívené akce/jednání

Program konference zahájila přednáška Ľubomíra Bilského, který představil aktivity CVTI, zejména úlohu v evropském projektu Horizon 2020, další aktivity CVTI jako je National Business Center, FABLAB, Patlib, CRIS.SK a další. V letech 2007 – 2015 bylo na zajištění informační infrastruktury SR vydáno 30 mil. EUR. CVTI je také vydavatelem odborných periodik, ITRLib, Quark, TTb a Scientific Kaleidoscop

Následovalo představení Katarské národní knihovny, která je nedílnou součástí rozvoje katarské společnosti, kde se účastní na rozvoji čtyř pilířů rozvoje Kataru, tj. rozvoje lidí, sociálního rozvoje, ekonomického rozvoje a rozvoje životního prostředí. Knihovna má 170 zaměstnanců různých národností, 1,2 milionu tištěných a 550 tisíc elektronických knih. Knihovna spravuje repozitář a vzácné historické fondy - arabika. Spolupracuje s Britskou knihovnou, Knihovnou kongresu.

Giles Carden z University Warwick představil reálnou práci s možnostmi citačního zdroje Web of Science nakladatele Thompson Reuters, resp. pojednal o využití bibliometrie pro podporu navýšení výstupů výzkumu na Univerzitě Warwick.

Firemní prezentace Hitachi a Albertiny se týkaly možností využití sociálních médií a otázky marketingu elektronických zdrojů.

Jiří Jiráč z VŠCHT Praha podrobil ve své přednášce kritice současný stav vy/zneužívání bibliometrických metod v systému hodnocení vědy v ČR. Srovnání prováděl na výstupech RIV, WOS a Scopus. Zkonstatoval a na mnoha konkrétních ukázkách i doložil, že dochází k častému nepochopení bibliometrických nástrojů a varoval před mechanickou aplikací jakýchkoliv údajů. Na závěr vyslovil požadavek, aby s bibliometrikami pracovali jen ti, kteří jim dobře rozumí.

Následovaly dvě přednášky s tematikou veřejných knihoven, které se orientovaly na doporučení změny zaměření knihoven z budování fondů na pěstování svých zákazníků.

Druhý den konference zahájila přednáška profesora Bakera, který hovořil o Delphi study a Iron Tringle project ve spojitosti s efektivitou knihoven.

Ed Fay představil Open Preservation Foundation a řešení digital preservation.

Erin Tripp přednesl základní informace o Islandora project.

Piotr Ryzdek představil nejmodernější digitalizační kamery a revoluční skenery.

Tibor Šimko z CERN hovořil o systému Invenio a krocích, které je potřeba udělat, aby se věda otevřela široké veřejnosti, tj. aby se např. zpřístupnily výsledky a vědecká data z urychlovačů a detektorů částic, <http://opendata.cern.ch>.

S cloudovými řešeními účastníky konference seznámil Tomasz Parkola z Poznaňského superpočítačového a síťového centra. Připomněl, že nejdůležitější částí digitální knihovny je

obsah, pokud možno zajímavý, SW, použitelný a HW, dostatečně rychlý. Představil cloud based systém, <http://locloudhosting.net>.

David Minor a Steven Morales z univerzity v San Diegu představili systém DPN, University of Texas Repository.

Přes SKYPE svůj příspěvek přednesl Mark Hughes ze Swansea University, týkal se kolaborativního přístupu při aplikaci jednotného knihovního systému do všech velšských knihoven, které tím, že se propojí, představují pro uživatele bohatství 10 mil. bibliografických záznamů, 170 tisíc zákazníků a 88 knihoven. Systém, který bude do konce roku 2016 implementován ve všech velšských knihovnách, je ExLibris Alma a Primo, <http://whelf.ac.uk>. Jan Mejor z polské národní knihovny ukázal systém Academica, tj. novou generaci meziknihovních služeb, který v souladu s polskou legislativou (doufejme) prezentuje na místě, tj. v knihovně, kde se nachází uživatel, digitalizované knihy, které jsou do konkrétní knihovny vlastně propůjčeny prostřednictvím meziknihovní služby.

Poslední den konference zahájil zástupce Elsevier Science, který představil aktivity firmy v oblasti Open Access. Konstatoval, že sice ještě stále existuje velké množství klasických předplatných, ale množství titulů gold a green OA neustále narůstá. Dále byla představena platforma Mendeley.

Téma OA pokračovalo v příspěvku z TU Delft, jejíž mise zní: to deliver science to society. TU Delft vyvíjí repozitář Islandora a má OA fond, kde je nyní rozděleno 50 tis. EUR, prostředky údajně porostou.

Rostoucí množství titulů zpřístupněných OA představila i Royal Society of Chemistry, přičemž množství OA publikovaných článků roste i v ČR – po té, co v rámci konsorcia byly nabídnuty Gold OA vouchery. Nejvíce OA článků v rámci RSC je však publikováno v Německu: až 30 %. Pro uplatnění Green OA má RSC svůj repozitář. První OA Journal RSC je Chemical Science – od ledna 2015.

Následovalo představení Horizon 2020 na příkladu srovnání polského a švýcarského OA přístupu. Jednalo se o doktorandskou přednášku, výzkum byl podpořen grantem Univerzity Wroclaw.

Na závěr celé konference přišly dva vrcholy, tj. Tom Cramer ze Stanford University a Neil Jefferies z Oxford University. Zatímco Neil se věnoval zpřístupňování historických fondů Bodleian Library, včetně fragmentů, <http://iiif.io>, Tom představil nástroje digitální knihovny: Blacklight, Spotlight, GeoBlacklight, Arclight, dále project hydra: <http://projecthydra.org> a Fedora – open source digitální repozitář. Jeho hlavním mottem bylo: společné budování kapacit.

4. Závěry/shrnutí

Účast na konferenci Digital Library přinesla všem zúčastněným posun v informacích o digitálním obsahu a souvisejících tématech, a to zejména zásluhou přednášek odborníků ze špičkových akademických institucí, jako je Oxford University, Stanford University a knihoven, tj. Rakouská národní knihovna, Polská národní knihovna apod. a hlavně díky možnosti neformálních rozhovorů mimo konferenční jednání.

5. Dokumentace

Veškeré informace o konferenci jsou dostupné na adrese: <http://www.schk.sk/wordpress/digital-library/>

6. Anotace ZC

Konference Digital Library poskytla svým účastníkům širokou možnost konfrontace s trendy

a posledními informacemi k tématu digitálních knihoven, digitalizace, dlouhodobého uložení a efektivního zpřístupnění digitálního obsahu. Zazněly i příspěvky týkající se ochrany a uložení historických fondů. Program byl zahájen dvěma tematickými workshopy, setkání členů konsorcia SciFinder a prezentace Fedora a Islandora. Součástí akce byla prezentace firem. Na konferenci byl i dostatečný časový prostor pro osobní setkání s jednotlivými účastníky, přednášejícími a zástupci vystavujících firem.